

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema opravištvu, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko

„Edinost.“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z avse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

»V edinosti je moč.«

Nadvojvoda Albreht

je v ponedeljek praznoval šestdeseto obletnico vojaškega svojega službovanja. Cesar mu je čestital z lastno-ročnim pismom, v katerem pravi: »V krepkem zdravju, v neupognenej volji in moči obhajate Vi danes šestdesetletnico vstopa v vojsko. Jaz in z Mano vojska, katero ste tolikrat vodili v slavo in zmago, udeležava se z veselo ganenim srcem te redke vzvišene slovesnosti. V vseh položjih svojega mnogo skušenega življenja bili ste Vi najsijajniši vzgled najčistejšega domoljubja in hvaležno se spominam sijajnih Vaših del plemenite, požrtvovalne udanosti za Mojo osobo in vojsko. Slavno Vaše ime bo v najpoznejše čase dičilo slavne liste domače zgodovine ter ostane nepozabljivo, kakor tudi gorka Vaša ljubezen in požrtvovalna skrb za obitelj vojske. Zato Vam izrekam k današnjemu dnevu najsrčnejša voščila s hvaležnim srcem ter gojim veselo nadejo, da Vas Božja milost ohrani še mnogo let Meni in vojski.« Čestitali so dalje jubilaru vsi nadvojvode, deputaciji obeh zbornic državnega zbora, vojaške in diplomatične deputacije i najvišji dostojanstveniki. Po vsej državi se je ta dan slovesno praznoval, ker on je državi ohranil staro slavo; zmaga pri Custoci, Novari, Mortari, Graveloni so mu pridobile nesmrtno ime v avstrijski zgodovini. Tudi sinovi naše ožje domovine, naši slovenski vojaki nikoli ne pozabijo nadvojvode Albrehta; kakor je mej starejšimi našimi dosluženci ime očeta Radetzkega globoko v srcu vkoreninjeno, prav tako ostane mlajšji generaciji ime nadvojvode Albrehta vedno sveto, in se bode v zgodovini naše Avstrije lesketalo poleg najslavnejših naših junakov, princa Eugena, Lau-

dona, nadvojvode Karola in Radetzkega. —

Nadvojvoda Albreht je sin slavnega nadvojvode Karola, ki je bil pri Aspernu premagal zmagovalca vse Evrope, Napoleona I. in je bil tisti čas edini vojskovodja, pred katerim je imel francoski velikan spoštovanje ter se ga je bal. Rojen je bil nadvojvoda Albreht 3. avgusta 1817, službovanje v vojski je začel l. 1837. Službovati je začel kakor polkovnik in kot tak je bil učenec slavnega Radetzkega. Leta 1840 je postal nadvojvoda general. l. 1843 feldmaršallajtenant. Leta 1848 je nekoliko časa živel daleč od vojske; ali precej ko se je začela na Italijanskem revolucija, vidimo uže zopet našega nadvojvoda v ognju, komandiral je namreč pod Radetzkyjem brigado, s katero se je v družbi z našim cesarjem, tedanjim 18letnim princem priboril toliko lavorik, da ga je Radetzky vrednega spoznal najvišje vojaške odlike, velikega križa reda Marije Terezije. Po končani prekuciji postal je nadvojvoda Albreht vojaški poveljnik na Českem in kasneje poveljnik v Moguncu; od leta 1851 do 1860 pa je bil generalni namestnik in višji vojaški poveljnik na Ogerskem. Leta 1861 ga vidimo zopet v Italiji, kakor poveljnika vojaškega kora in leta 1863 ga je cesar imenoval maršalom. L. 1866 vidimo nadvojvoda Albrehta v Italiji kot poveljnika v vojski proti verolomnemu italijanskemu kralju in kot zmagovalca nad veliko močnejšo italijansko armado v bitki pri Kustoci. Tam so krvaveli tudi naši slovenski fantje in naš prvi vojskovodja se jih je večkrat z veseljem spominjal ter jih tudi javno pohvalil.

Ali general Benedek je zgubil leta 1866. vojno proti Prusom in nadvojvoda mu je hitel na pomoč s svojimi

armado. Mej tem pa, ko se je naš hrabri vojskovodja pomikal proti severu, sklenol je naš cesar primirje z Nemci, istodobno pa so Italijani sopeset vzdignoli se, ali nadvojvoda je bil precej z vojsko 80.000 mož sopeset na Laškem in bi bil Italijane še enkrat do dobrega naklestil, da niso Nemci in Napoleon III. Avstrijo primorali, da odstopi Italijanom Benečijo.

Od leta 1866. sicer nismo imeli nobene velike vojne, ker dalmatinski ustanek leta 1868. in okupacijo Bosne in Hercegovine ne moremo prištevati pravima vojskama; ali nadvojvoda-maršal je porabil čas miru, da je našo vojsko radikalno preustroji in uvedel v njo najboljši vojaški duh, in ako je danes naša armada morda ena najbolj dobro organiziranih v Evropi, je to skoro izključljiva zasluga nadvojvode Albrehta.

Nam Slovencem in avstrijskim Slovanom sploh je pa ime nadvojvode Albrehta toliko dražje in milejše, ker v njemu poznamo pokrovitelja naših pravičnih teženj, ter uplivnega zagovornika v najvišjih krogih prave avstrijske politike, v njem poznamo tudi politikarja, ki teži na to, da se Avstrija ne spušča na znotraj in na zunaj v protislovansko politiko, kakoršno žele nekateri avstrijski politikarji nemškovalne šole.

Sploh je oseba nadvojvode Albrehta vsim avstrijskim narodom simpatična, mi Slovani pa mu hranimo v srcih še posebno hvaležnost.

Slavnosti 25. in 26. t. m. so imele sicer le bolj vojaški značaj, toda avstrijski narodiso vsi z vojsko vred iskreno slavili 60-letnico nadvojvode Albrehta, tako tudi naš slovenski narod. — Bog nam torej ohrani še mnogo let zdravega in čilega slavnega zmagovalca pri Kustoci, saj v njem vidimo vtleseno ono idejo in našo

najiskrenejšo željo, da niti pedi avstrijske zemlje, posebno tukaj na jugu, se nema odrgati od naše mile Avstrije, v čemur nas tudi vtrjuje naša zmaga pri Kustoci.

Na mnogaja leta!

Razgovor z generalom Ignatievim.

Dopisnik pariškega „Figaro“ je obiskal generala Ignatieva ter piše o tem važnem obisku to le:

O času orientalske vojne je igral general v Rusiji jako važno vlogo, toda zadnjih let se je javnemu življenju nekoliko odtegnol. Zdaj pa razne razmere kažejo, da je prišel čas, v kojem se ima Ignatiev povrniti v javnost, kajti on je državnik bodočnosti. Zatorej je za nas jako važno vedeti, kacega mišljenja je ta mož, katerega čaka v sredi nemških in angleških spletih važna bodočnost pod vodstvom carja Aleksandra, kajti car je tako rekoč svoj lastni minister zunanjih zadev.

Dasi tudi se danes važnih prašanj Ignatiev javno ne udeležuje, sprejema vendar mnogo obiskov. Razni poslanci se jako zanimajo za njegovo mnenje in politične osebe raznih narodnosti ga obiskavajo, ter povprašujejo za svet, kakor da bi bil še vedno na krmilu.

Ko sem ga prvič obiskal, bil je bolan v postelji, tri dni pozneje pa me je sprejel. Nikdo ne bi mogel reči, da ima uže 60 let, tako krepak je. Njegov siloviti stas je popolnoma enak vitežkeji rasti kneza Bismarcka. Lase si češe na prav osebni način. Prodeli jih tik levega ušesa in jih potem pogladi preko cele glave. Brke so mu kratke, redke ter pokrivajo ustnice. Dasiprav je bil zadnji čas nekoliko bolan, vendar je bilo njegovo lice sveže in zdrave barve ter sem izrazil zategadelj generalu svoje veselje, da ga vidim pri popolnem zdravju.

Leta 1868, rekel je Ignatiev, obiskal sem grofa Bismarcka in bila mi je dolžnost uljudnosti mu čestitati radi njegove 6 tednov trajajoče vojne z Avstrijo.

Bismark mi je odgovoril, da ni bilo prav težko Avstrije premagati, kajti od

pisal, in list papirja, na katerem so bile te le besede, ki jih je ona pisala: „Ako želi mož biti prost, — sluti to ljubeča žena, ne da bi on izgovoril te želje. Ljubim Te — nikdar ne jenjam ljubiti Te; nikakor pa nočem ovirati Te v Tvoje sreči. Zabi me, in bodi srečen! Nikdo Ti ne bode tega bolj želel, nikdo gorečnejše za Tvojo srečo molil, kakor jaz, Gaston — in vendar Te ljubim. — — —“

Malo mesecev pozneje so praznovali v Karaguzi dvojno ženitovanje: nevesti bili ste gospica Virginija de la Roche Baudois in Berta de Castagner. Seveda bile so toalete izborne, nevesti prekrasni in obe presrečni.

Virginija je bila dobra, nežna in mila. Gaston jo ljubi. Mnogo sta skupaj in prav zadovoljna. Vendar se Virginija kakšenkrat čudi, zakaj njen soprog zmiraj majhen preprost prstan natika, in se ne da preprositi, da bi jej povedal zgodovino njegovo.

Morda je Berta to slutila, kajti, ko ste šli se svakinjo nekoč čez pokopališče, in ste na preprostem grobnem spomeniku iz belega marmorja počivali, prikazale so se v njenih očeh solzice. Na tem grobnem spomeniku našel si vsakdan šopek jako izbornih cvetic.

Grobni spomenik imel je napis:

„V spomin Jovani Wernerjevej.

Molite zanjo.“

PODLISTEK.

Srce jej je počilo

Spisal Maks Weissenthurm: poslovenil Fran Št. Amirežki.

II.

(Konec.)

„Za me — molitev!“ odgovori jej tiho; k markizi obrnena še zasepeče „en de profundis, gospa!“

Nijeden ni slišal teh besed, razun one, kojej so bile namenjene. Markiza obledi, a njeno srce se je veselilo, kajti svesta je bila zmage, ker vedela je, da pomenjajo odkritosrčne besede deklčiine — da je ona zmaga — da je Gaston oproščen: — Ta pa je bil razdražen in razmišljen; — čutil je, da, če tudi ljubi Virginijo — bije mu srce še močno za nekdanjo ljubico.

Ko se je nabiranje končalo, izrazi se prefekt, naj bi gospica Wernerjeva blagovolila še balado zapeti, ki jo je zložil domač pesnik (pevec) nalašč za to veselico. Po predigri nastopi kakor smrt blede Jovana, držeč v roki notni list; žalostno se nasmehne. Gospa Noltey in Chevalier spogledata se v skrbeh. Prva je mislila, da se je Jovana preutrudila, a bariton je spoznal z globokim pogledom ljubezni vso bolelost, vse obupanje, ki ga je v svojem

srci čutila, — nič kaj ljubeznivo ne pogleda Gastona in Virginije.

Jovana začne peti. Zavladala je grobna tišina. Že pri prvih glasovih zmanjkalo jej je sape. Godba preneha, in vsi poslušalci pogledajo jo skrbnimi očmi, a ona zmaje ošabno z glavo, zbere vse svoje moči ter poje polnoglasno in še z nepoznano občutljivostjo:

Vous aussi venez ici
Secourir la misère
Pour l'enfant pour la mère
Pour les pauvres merci!
(Došli ste i Vi
Pomagat iz uboštva
Dečku in materi,
Vbogim, lepa hvala!)

Zadnji glasovi oddane, in notni list leži uže pred njenima nogama. Enkrat, dvakrat se oddahne, potem se zgrudi molče na tla.

Z malo koraki je bil Gaston na njej strani, za njim navzoč zdravnik.

„Pustite, da jo vzdignem!“ prosi strastno Gaston; „nijedennajse je nedotakne.“ A Chevalier potisne ga neprijetno na stran.

„Vi, Vi edini ste jo umorili!“ — — —

Uro pozneje je ležala v Jovaninej sobici, v onej sobici, ki jo je malo prej živa zapustila, vse — kar je še od nje ostalo — mrtva snov.

Kakor je zdravnik rekel, počilo jej

je srce. — A ko je tu ležala v bliščečem oblaci iz bele svile, z dijamanti v laseh, bilo je komaj verjetno, da je ta mlada nežna stvarica — mrtva.

Z bridkimi solzami sklepati gospa d'Estauvar in gospa Jakvemin nežne ročice nad srcem, ki je nehalo biti.

Prihodnjega dne okraši gospa de Noltey umrlo s cveticami. Kasneje pride Ernest Chevalier, da zadnjič pogleda deklčo, koje je tako živo, tako brezupno ljubil. Slednjič pride tudi Gaston. Bolestno in molče poklekne pri parah ter zre v blede mrtvi obraz, dokler slednjič prebiti ne more ter svoj obraz z rokama med glasnim, bolešnim ihtenjem pokrije. „Preljubljena! ko bi te le mogel zopet oživiti.“

Vedel je predobro, da jo je zane-marjal, da je strastno ljubezen, ki jo je gojil nekda za njo, drugej poklonil. Bolelo ga je neizmerno; bila je sploh njegova narava taka, da je nakrat močnejše čutil.

Ko zapusti hram, v kojem so počivali zemeljski ostanki Jovanini, bil je ves obupan. Preprosti prstan, ki ga je pevka nosila, zgíno! je, in mesto njega krasil je odreveneli prst krasen prstan z dijamantom. Prstan, ki se je branila živa sprejeti ga, krasil je roko umrle!

Čez nekaj dni vdobi gospod de Castagner majhen zavitek, ki mu ga je znana roka napisala. Z nevoljo ga odpre; v njem najde malo pisem, ki jih je Jovani

strani Prusije ni bilo potreba za-to nobenih posebnih priprav. Težko jo je bilo le do tega pripraviti, da nam je napovedala vojno. Tako smo mogli potem tudi miroljubnega kralja prepričati, da je vojna radi naše lastne varnosti neobhodno potrebna. Kaj pa je storil Bismarck leta 1870? prša Ignatiev. Porabil je ista sredstva, da je posilil Vam Francozom vojno. To se mu je tudi posrečilo in danes bi zopet rad prav tako napravil. Edino, kar on namerjava, je, da bi osumničil Francosko pred ostalimi narodi, ker jo ne more zaplesti v druge zadrege, kjer bi mogla izgubiti svojo vojaško varnost.

On bo na vse skripee delal, da kompromitira Francozko. On Vam ponudi Belgijo, da bi si pridobil Holandijo in bode zahteval od francoske vlade jamstvo, da ostaneta Alzacija in Lorena nemški. Ako bi pa francoska vlada po nesreči le pogledala na Bruselj ter se takemu predlogu le smehljala, vendar bi Bismarck takoj rekel Evropi: „Glejte Francoze! Vedno so enaki, kajti zdaj hočejo prelomiti neutralnost Belgije. Evropa se mora tacemu postopanju z orožjem braniti!“

Od leta 1871 je vedno skušal, da Vam nakopije prekomorske spletke na glavo. Leta 1878, ko sem bil poslanec, rekel mi je tudi: „Turčija je gotovo zemlja, od katere bi si mogla vsaka evropska država kos odtrgati, Vi (Rusija) bi tam lahko našli prostora za svoje slovanske prebivalce. Na to mi je še našteval, kaj bi si mogla vzeti Avstrija, Italija in kaj Angleška in ker Francozke ni omenil naravnost, sem ga vprašal:

„Kateri delež pa bi dobila Francozka?“ „Francoskeje“, odgovori Bismarck, „damo Sirijo in tam bo imela dosti časa opravka.“ „Vi imate dva nevarna sovražnika,“ pristavi general, „komunizem in Julija Ferry.“

Komunizem! vidim, presvetlost, da bi mogel postati nevaren, toda Julij Ferry? Mogoče, pa prav sedaj ni posebno popularen, toda nobeden ne dvoji o njegovem domoljubju.

(Konec prih.)

Slovenske tiskovine.

(Konec.)

To so poglavitni pomislili proti nemškim zapisnikom o izvidih in ogledih za slovensko razpravo in zahtevati bi se smelo v prvi vrsti, da so ravno ti zapisniki slovenski.

Sicer pa je jasno, da pomanjkanje navadnega obrazca nikakor ne izključuje, da se dotični zapisniki slovenski napravljajo. Sliši se vendar sem ter tja reči, da tisti sodni spisi, za katere niso prirejeni obrazci, se ne morejo zahtevati slovenski. Ne vemo, ali je to jalov izgovor, ali res resen pomislek, in gojimo nado, da sedaj, ko se bo slovensko uradovanje s pomočjo novih tiskovin čedalje bolj širilo, se bodo tudi uvaževali razlogi, ki zahtevajo, da se sestavljajo tudi zapisniki o izvidih in ogledih v slovenskem jeziku.

Po večjem ravno to velja gledé zapisnikov o realni cenitvi, za katere, čudno, se tudi ni pripravil obrazec. Tudi realni zapisniki se morajo čitati, če pride do dražbe.

Sicer pa so tiskovine za civilno bodisi preporno ali nepreporno postopanje jako polne in bodo zadostovale za vse potrebe.

Ker je sodiščem s tiskovinami preskrben najizdatnejši pripomoček slovenskemu uradovanju, upamo, da se ga bodo sodišča na najširši podlagi poprijela in se nadjamo, da tudi oni sodniki, kateri slovenskemu uradovanju sicer niso posebno naklonjeni, opusté predsodke gledé na to, da pravičnost in brezdvoybena potreba tirjajo s slovenskim ljudstvom slovensko uradovanje.

Če bi jih pa še kaj motilo v tem, naj premislijo, da je ministerstvo naročilo tiskovine in da jih je priredil tako odličen dostojanstvenik in justični hierarhiji.

V bodoče — na to se zanašamo — bode zginilo ono polovičarstvo, da so sodni akti, zadevajoči slovenske stranke, pol slovenski, pol nemški — in zginile posebno one spake, da je eden in isti sodni spis pol nemšk pol slovensk — da se za slovensk spis vporablja nemšk obrazec, ali še večja spaka, da se na slovensk obrazec piše nemški, zapisujejo vprašanja nemški, odgovori slovenski, kar se posebno večkrat zgodi pri zasliševanju prič, tako v kazenskem, kakor v civilnem postopanju, in kar, naravnost rečeno, tistega, ki tak spis podpisuje — smeši.

Dalje je v korist slovenskemu uradovanju resno priporočati, da se sodišča pre-

skrbujejo z obrazci iz državne tiskarne, ki jih je priredila v velikem številu in bi navidezno opravičeno lahko tožila, da ni potrebe za tiskovine, če bi se ne naročale pri njej, ampak pri domačih tiskarjih, kar se je doslej gostokrat godilo.

Gledé na znižano in jako nizko ceno tiskovin — 5 kr. za jedno lego, 1½ ceneje, kakor dozdaj in bolj praktičen natis — tudi ni nikakega vzroka jih drugod naročevati.

Želeti bi bilo, da bi se vse slovenske tiskovine v zvezek zbrale in kolikor mogoče razširile.

Tako bi sodišča in posamezni sodniki si posamezne obrazce že pred naročilom ogledali in prevdarili, kateri so jim potrebni.

Vstrezala bi taka zbirka tudi odvetnikom in notarjem, da bi se pri pismenih vlogah posluževali izrazov tiskovin in bi sodni jezik tem enakomernejši postal. — Imela bi taka zbirka pa še drugo koristno stran.

Recimo, da se to ponovi — kar se je že jedenkrat zgodilo — da se nastavi sekira na slovensko uradovanje in se pod političnimi, nam nasprotnimi razmerami, tiskovine odpravijo — nahajale se bodo v taki zbirki — in ko bi zopet burja ponehala, ne bilo bi jih treba s toliko težavo na novo prirejati, kakor se je dosedaj zgodilo.

Pri tej priliki naj slednjič še omenimo, da ima državna tiskarna še okolu 200 slovenskih državljskih zakonikov po 1 gld. — in okolu 20 kazenskih zakonikov po 50 kr. — slednji v obliki državnega zakonika na prodaj. Če se uradno naročijo, se dopolnje brez poštnine — privatnim naročilom je pridjati za poštnino 15 kr. Slovenski poslanec.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V gosposkeje zbornici je 22. t. m. Schmerling utemeljeval svoj predlog, naj se izvoli odsek devet udov, ki ima pretresti Pražakov jezikovni ukaz. Rekel je: Ta ukaz, ako se natanko presodi, škodljiv je pravosodju. Govornik razlaga nastopke, ki so nastali v Galiciji valed uvedbe poljskega jezika v sodišča in pravi, da pravosodje tam nič ni pridobilo pri vsej izvrstnosti sodnikov. Za Prago veljavni in za Brno namenjeni ukaz zahteva se tudi za Gradec in Trst, kder celo štirji jeziki tekmujejo. Govornik svari, naj se po tej poti dalje ne hodi ter kaže na nastopke pri deželnej brambi in črnej vojski. V notranjo službo sta uvela nemški jezik cesarica Marija Terezija in cesar Jožef; promeniti se tedaj sme le s zakonom, ali vsaj z naredbo vse vlade, ne pa z ukazom le enega ministra. Govornik sklepa: njegov predlog ima namen, državno misel ohraniti nedotakljivo. Predlog izvira iz strogo domoljubnih dinastičnih razlogov. — Dobro mu je odgovoril grof Taaffe; zavrnil je Schmerlingovo trditve, da je jezik v notranji službi pri sodiščih in političnih oblastih nemški. V tej splošnosti to ni resnično, ker na južnem Tirolskem, v Dalmaciji in nekaterih delih Primorskega je italijanski, v Galiciji pa poljski jezik notranji službeni jezik. Vlada pa loči mej jezikom notranje službe in sodnim jezikom nasproti strankam. V Pragi in Brnu je jezik notranje službe tudi po ukazu še nemški. Ukaz ne nasprotuje njegovim trditvam; on je temu nasproti vedno naglašal izvršitev državnih temeljnih zakonov. Cesarski patent od leta 1853 ni v nasprotju z ukazom, ker o prašanji notranje službe nič ne določa. Trditve, da se rabljivost mnogo sodnikov omeji, ni utemeljena. Vlada bode pri podeljevanju služb vedno strogo pravična. Na interese javne službe pa se mora pred vsem drugim ozirjemat. V državnopravnem in politiskem oziru pa ukaz ne zadeva na nikake pomislke, ker on je zakonito popolnoma opravičen in potreben. Vlada se ne straši pretresanja v odseku, ampak celo veseli se tega, da s tem najde priliko, Schmerlingove trditve še bolj ovreči in ukaz na vse strani okrepiti, ker se je bati, da se bo na javno menenje in na sodniški stan enostransko vplivalo. Grof Taaffe prosi nujno, naj se stvar naglo reši. — Potem se je predlog po nasvetu grofa Falkenhayna izročil odseku petnajst. ne pa, kakor je Schmerling zahteval, devet udov. — Kako se stvar razsodi, to je uže danes gotovo; Pražakov ukaz se izreče za opravičen in potreben in s tem dobi enakopravnost nov in trden steber, nemška stranka pa hud udarec, največji pa Schmerling sam.

V seji poslanske zbornice dne 23. t. m. je najprej finančni minister zahteval nekatere dodatne kredite, potem je naučni minister odgovoril na interpelacijo glede česke ljudske šole v Litomericah ter rekel, da je uže ukazal deželnemu šolskemu svetu, naj stori potrebne korake, da se dokaže, ali je šola potrebna in da se potem konča začasnost; dalje je odgovoril na interpelacijo zaradi vednega menjanja vsebine knjig za ljudske šole, da se uže dela na to, da se napake pri šolskih knjigah odpravijo. Načelnik Smolka je opomnil velikega zaslug slavnega nadvojvode Albrehta ter prosil, naj ga zbornica pooblasti, da jubilaru izreče ponižna voščila zbornice. (Živo odobravanje in splošna pritrditev). Poslanec Plener je interpeliral, ali je res, da so bili v Sibiriku izgređi in kaj je vlada tam storila za varstvo oseb in lastnine. Potem je zbornica v daljšej razpravi rešila mnogo prošenj, mej temi 34 prošenj kmetijskih družb za nagle ukrepe, da se zlajša slabo stanje poljedelstva; te prošnje so se izročile vladi, da poseben ozir nanje jemlje. — Včeraj se je pričela razprava o proračunu.

V ministerskem svetu, ki je bil predzadnji vtorek, zahteval je vojni minister tretjino vsega v delegacijah dovoljenega kredita; ministri obeh državnih polovic so se pa temu uprli ter predlagali le 6 milijonov za izvršitev začelih del. Ker se niso mogli zjediniti, bilo je v sredo pod cesarjevim načelništvom drugo posvetovanje, pri katerem je grof Kalnoky izjavil, da se za zdaj ni bati vojne. Ker pa vojni minister od svojega zahtevanja ni odstopil, dovolilo se mu je devet milijonov goldinarjev.

V finančnem ministerstvu se vrši posvetovanje zastran olajšav, ki se imajo dovoliti občinam pri pobiranju državnih davkov. Povod temu posvetovanju je dalo to, da so nekatere občine izrekle, da državnih davkov vprihodnje nečejo več pobirati. Trdi se, da se o tej zadevi predloži še v tem zasedanju državnemu zboru dotična zakonska osnova.

Vnanje dežele.

Vojni hrup je naklonil nove dolgove evropskim velikim, pa tudi nekaterim malim državam. Avstrijska-ogerska mora pokriti nad 150 milijonov gold., Nemčija hoče vzeti na posodo več sto milijonov mark; na Francoskem, kder se državni zbor upira posojilu, misli vlada izdati državna dolžna pisma, na Ruskem se prav zdaj podpisuje zajem 100 milijonov rubljev; turška vlada po vsem svetu išče dednarja, a nikjer ga ne more dobiti; v Italiji je vlada tudi uže izjavila, da potrebuje denarja in da bo treba zajma. Te finančne zadrege bodo imele še hude nastopke.

Mej Nemčijo in Francosko je še vedno huda razdraženost zaradi zapora francoskega komisarja Schnäbela. Francozi trdijo, da je bil ujet na francoskej zemlji, Nemci pa, da so ga zasačili na nemških tleh zaradi veleizdajskih naklepov. Vsa stvar se diplomatično preiskuje in tako pride resnica k malu na dan. Francoski časniki dolže nemško vlado, da išče vojne s Francosko.

Z francosko svetovno razstavo v letu 1889 slabo kaže. Zdjaj je še angleška vlada sklenola, da se Angleška razstave oficijelno ne udeleži. Temu se pa tudi ni čuditi, ker razstava se ima napraviti v spomin stoletnice francoske revolucije, takega dejanja pa ne morejo povelječevati konservativne monarhistične države. Italijanom se v Masavi ne more predobro goditi. Jedva je novi poveljnik, general Saletta, tja dospel, uže je brzojavno zahteval, naj se mu v pomoč pošljeta dva bataljona pehote in več kanonov.

Nemška poslanska zbornica je 25. t. m. cerkveno predlog v drugem čitanju sprejela po določilih gosposke zbornice. To je velepomembno, ker s tem se je dosegel na Nemškem cerkveni mir in sprava s papežem. Bismarck se je prepričal, da je ta sprava nemškej državi neobhodno potrebna, če tudi je Nemčija, vzlasti Prusija, večinoma protestantovska, zato je vse svoje moči nategnol, da je spravo dosegel. V Avstriji pa, ki je večinoma katoliška, liberalci, katerim je Bismarck polu Boga; rujejo zoper vse, kar je katoliškega, vzlasti pa zoper papeža. Modrost naših liberalcev tedaj ne sega daleč.

Iz Avfganistana dohajajo popolnoma nasprotujoča poročila. Angleška vlada je 25. t. m. v spodnjej zbornici naznanila, da se upor meji Gilzaji ne širi in da jih je avfganska vojska večkrat potolkla; a prav isti dan je prišlo poročilo iz Bombaja, da so Gilzaji emirjevo vojsko blizu Kelati-ja pobili.

DOPISI.

Iz sv. Ivana. Čitač v „Edinosti“, kako lepo napreduje delal. podp. društvo v Trstu, močno se mi je srce razveselilo, da se goji prava moč in edinost mej slovenskimi delavci v Trstu. A dragi čitatelj, ni samo v mestu slovenskih društev, temveč imamo jih tudi v naši okolici dovolj, to je n. pr.: obrtnijska društva, pobožna pogrebna društva, pevška društva itd., kojih društvena pravila so tiskana v slovensčini in od vlade potrjena.

No, ko sem že za pero prejel, hočem o vrdelskem pobožnem pogrebem društvu nekaj spregovoriti: omenjeno društvo se je ustanovilo, ako se ne motim, pred 18 leti, ter tudi mnogo nesrečnim družinam pomagalo, a vendar dalje in dalje je to društvo dobro in redno napredovalo, dokler je bil vodja tega neki gosp. Anton Godina (Muha) iz Vrdele, mož vse časti vreden. Omenjeni gospod se je brigal močno za to pobožno stvar, nabiral nove ude in nagovarjal ljudi, da so k društvu pristopali; po njegovem 12-letnem delovanju danes stoji društvo prav dobro, koliko se je ta mož mučil in trudil za to društvo, tega ni mogoče popisati, in to skoraj brezplačno. Bil je skozi 12 let tajnik in blagajnik, voditelj računov, knjig in imel na rami vse druge opravke.

A letos so izvolili za predsednika in blagajnika dva brata-kmeta V. iz Vrdele, dva prava pritiskača, koja v enomer nadlegata. Predsednik, ni udom po volji — Jože Višnjevce, blagajnik, pa je brez društvenega dovoljenja potegol v Dalmacijo, ter izročil blagajnico bratu-predsedniku — zaradi česar udje jako mrmrajo, ker brez dovoljenja ni smel blagajnice izročiti, taka stvar je prevažna.

Zato se mi bratje soudje obračamo na slavni odbor, da bi blagovolil novi izvanredni občni zbor sklicati, da ta novo predsedništvo in blagajništvo izvoli, ker tako ostati ne more.

Upamo, da se to v kratkem zgodi.

Iz tržaške okolice, 21. aprila. (Puščavnikova premišljevanja). Iztržaške okolice ni sedaj ne duha ne sluha; misli si kdo, ki je bil nekaj navajen čitati tožbe in javkanje obteženega tukajšnjega naroda od strani zagrizlih sodeželanov Lahov. Naša okolica stoji nasproti njih jezi, liki ladija sredi viharnega in burnega morja. Tu smo, ubogi okoličani, ter mirno prenašamo krivice, ki nas tlačijo in nam spajo jemljejo; tu smo igrači divjim Lahonom, ki nas stiskajo, zaničujejo, moralno in naravno duše — a vendar se mi tega žalostnega stanja ne zavedamo, ter ne spoznamo, kolike pomembe je sovražnikovo tlačjenje in koliko škode nam in našim otrokom ono prinaša!

Zavedamo se pa zato ne, ker lahon-ska prebrisanost in potuhnenost presega vse meje: vodé nas za nos, počenjajo z nami, česar jim ljubo, a mi spimo sladko spanje politične nezavednosti, ter puščamo, da sovražnik seje mej nas ljuliko, da tira za seboj naše otroke, odtuja je jih svojemu narodu in njegovim principom, ter nam prizadeva ogromne duševne in materijalne škode.

Dà, ako se počenjanje naših sovražnih vladalcev dobro premisli, sprevidi se, da nam prouzročuje obilo škode, najprej duševne, potem pa iz dušnih zmožnosti izvirajoče materijalne. Pomislimo nekoliko to našo trditve.

Nevednost ni gotovo še nobenega obogatila, a bogatstvo in blagostanje v deželi prinesla je gotovo veda in znanstvo. Poglejmo pa čine naših vladalcev Lahov. Ne vladajo li oni najboljše nad nevednostjo? Ni li vsa njih skrb obrnena v to, da borbena okolica zadržujejo v nevednosti, da mu ne puščajo se omikati, dobro vedoč, da lažje in boljše nad njim vladajo, dokler je neomlani in priprost. Ako nema mož, ki bi se za nje potegnoli, vsiljujejo mu po svojih veččakah svojo omiko in svojo krivico.

Kolikokrat se je čitalo v Vašem listu, gospod urednik, da v tržaške okolici pomanjkuje inteligence in sploh mož iz sredine okoličanov, ki bi poznali tužne okoličanske razmere, ter bi se na merodajnem mestu za svoje sorojake potegnoli! Žalibog je to tožna resnica, ki je dan na dan očevidnejša. Okolice še tlači v zaspanost in nezavedanje in celo takó, kakoršne ni najti nikder drugje po slovenskih pokrajinah, zato, ker okolica nema svojih buditeljev in mož, ki bi svoj narod iz spanja budili ter mu kazali pravo njegovo stanje. Nema namreč mož, koje bi priprosti in politično zapeljani in preslepljeni okoličan

poslušal ter se po njih nasvetih ravnal. Pred vsem seje sovražnik med okoličane ljuliko v podobi nezaupanja. Slovenska prizadevanja in podjetja razupiva on kot otročarije in ničvredne stvari, ter vcepa svojo "raji" krive nazore o narodu in pravici. In zadnja mu žalibog veruje! Ali vsaj to ni nikako čudo! — vsaj tudi priprosto kmetsko dekle v svojej neskušnosti čestokrat veruje sladkim besedam mestnega pobalina, ki jo išče zapeljati!

Ni čuda tudi, da okoličani tržaški verujejo prekanjenim svojim sovražnikom, ki jih vedo zvabiti na led, ter ž njimi vladati, kakor hočejo. Vsaj jih v njih priprostoposti vsaka dobrota iz rok sodeželanov oslepi, da jamejo hvaliti darovatelje, ter govoriti o prizadevanju — pljuvati takorekoč v lastno skledo! In res, ako primerjamo tržaške okoličane družbi zbranej pri pojedini, enaki se nam zdé, kajti puščajo, da kako ničvredno človeče slabo govori o stvaréh, ki tudi nje zadevajo: en renegat stori pri njih mnogo več, nego kopica zavdenih in pametnih mož. Pred vsem pa jih moti denar, kateremu se dajo podkupiti.

Da je v resnici tako, kažejo nam zadnji dogodki in sedanje razmere v okolici. V zadnjem je istinito oslepelost doma. Pravo značajnost pokazuje le oni, ki je ponosen na svoj rod in jezik, okoličan pa na to ni ponosen, ampak mirno pušča, da mu sovražnik vodo kali. Da, še celo na roko gre svojim sovražnikom, da še bolj nad njimi razgrajajo in prevladajo voleč v mestno upravo može tuje narodnosti in čutov. Od kod izvira to, ako ne iz prevladajoče nevednosti? Okoličan pušča, da mu Lahoni nastavlja šole v tujem jeziku, ter z njim v tujem jeziku uradujejo. Ako ga prašaš, zakaj je tako popustljiv, ter ga prepričuješ, da bi lahko bilo boljše, pritrdi ti, ali le za trenotek; ko pride čas boja in volitev, pozabi vse, ter se daje voditi tujcem, Lahom.

Odkod izvira to nego iz nezavednosti? Lahji vsiljujejo v okoličanske šole svoj jezik; laški jezik postane, ako bode tako napredovalo, k malo učni jezik v vseh okoličanskih šolah, čeprav je okolica popolnoma slovenska, ter okoličanska deca laščine čisto nič ne ume. Laščina širi tembolj nevednost mej okoličani, kajti deca v šoli nič ne umeje, kar jej laški učitelj predava. Po dokončanih treh do štirih letih ne vé tako rekoč niti čitati niti pisati in sposobna je zgolj za kako materijalno delo, ki jej hitrega zaslužka prinaša. Kdo je temu kriv, ako ne nezavedanje okoličanov?

Glejmo si gorske vasi po Krasu, ali po Kranjskem in videli bomo tam večji napredek in vse drugačno ljubezen do vede in učenja memo tržaških okoličanov, ki vendar žive v obližju velicega omikanega mesta. Ne govorimo samo za to, da kaj pišemo, ampak iz skušnje. Navadno je ljudstvo, ki prebiva v obližju omikanega mesta bistrejše, nego v krajih, oddaljenih od večjih središč; tu pri Trstu pa nahajamo uprav nasprotno, kajti pride ti pred oči čestokrat sivi starček, ki pri vseh svojih skušnjah nema še niti pojma o napredku, ampak vedno trdi svojo, in pri tem tudi ostane. Podoben mu je dopićece tudi srednji rod in enako kaže postati tudi mladina, samo da se zadnja navdaja z slabimi mestnimi navadami ter meščane posnema le v slabem, pustivši popolnoma dobro. To je uzrok, da pijančevanje v okolici raste in mladina noče slišati kar nič o umnem gospodarstvu, meneč: dokler sem zdrav, ne manjka mi zaslužka v mestu; ko se pa postaram, skrbeli bodo uže drugi za me!

Ta škodljivi pesimizen se je v okoličanskem, sicer čistem in umnem narodu preveč vkoreninil, ter poplaval duhove. On je tudi nekoliko vzrok nemarnosti, ki se pri vseh okoličanih opazuje gledé koristonosnih podjetij, napredka v kmetijstvu in sploh v vsem. (Konec prih.)

Z tolminskih hribov, na belo nedeljo 1887. [Izv. dop.] Minoli so velikonočni prazniki, kaj ne? Teden dni se je uže pregreznilo v morje neizmerne večnosti, odkar je nam preč. g. župnik v farnej cerkvi zapel „Aleluja“; a danes praznujemo uže belo nedeljo. Tudi naša selivakukavica pa nas je pozdravila sê svojim navadnim „kukuk“; sploh vse nas spominja na veselo spomlad, le mične muzike naravnih pevecv ni še slišati, kajti buči jim še vedno mrzla burja; in sv. Jurij ne bode gotovo mogel v zelenjad nositi svojega pramečka. No, pa pustiva za sedaj to, predraga „Edinost“, ter pokramljava o česar drugim, ako ti je drago; — in sicer o cestah.

Če pogledamo nekoliko v minolost, vidimo, koliko je bilo zanemarjeno po naših hribih ozir jemaje na občinske poti;

sedaj pač moremo tudi mi veselo vskliknoti: „aleluja“, ker so se večidel občinski predstojniki vzbudili iz dolgotrajnega spanja, in se sedaj trudijo in delujejo na to, da bi se vendar uže zboljšale občinske poti, kjer se še niso. — V našem tolminskem okraju, hvala Bogu, vijo se po kačje uže z marsikaterega strmega hriba lepo zgrajene obč. poti, n. pr. iz Pečin proti Slapu, isto tako iz Logarsk skozi Bahovec v Klavže. Vedeti pa morate občinarji svojemu g. županu J. Mraku in vi Rakolčani g. J. Kuštrinu, posestniku in voditelju pri zgrajanju vaše domače ceste, dolžno zahvalo. To je vaša sveta dolžnost. Kako ste sedaj veseli, kaj ne? ko pridete stot jabelk, ali črešp, ko vam ni treba podložiti svojega uže tako oglojenega hrbta pod koš, marveč naložite na voz in odpeljete v Bačo našemu bratu Ročincu ali Bricu.

Pardon! nila mi „Edinost“! še nekaj bi te rad poprašal, ali si čitala cenjeni list „Soča“, št. 12. od 17. p. m., kako neki gospod dopisnik iz Rakovca pere Podmelški občinske predstojnike radi obč. poti. Imel sem tudi jaz čestokrat prilžnost pohoditi lepó opisane poti, katere dotični g. dopisnik imenuje „Grapé“. Podmelški obč. predstojniki! Ali nimate toliko ljubezni do svojih soobčanov, oziroma faranov, da bi se uže usmilili onih grap proti Klavžam? Mar mislite, da je Klavžanom, Rakolčanom in drugim uže mati pri zibelki napovedala dan in uro njihove smrti in da tudi oni potrebujejo dušnega tolažila. Usmilite se toraj vsaj svojih vteleč. gg. dušnih pastirjev, kateri morajo tudi v temnej noči in pri najneugodnejšem vremenu plezati po onih grapah. G. melški občinski predstojnik! ako mislite kaj ukreniti k zboljšanju omenjene grape, požurite se, kar vam moči prepuščajo, ako ne, uverjeni bodite, da pridejo pritožbe do kompetente oblasti.

Za danes, ljuba „Edinost“, sva se zadosti pogovorila. Pa drugikrat kaj več. Tolminec.

Domače vesti.

60-letnica nadvojvode Albrehta obhajala se je tudi v Trstu na predvečer slavnosti po javnej vojaški godbi, katero je spremljevalo veliko število občinstva z navdušenimi „živijo“ in „evviva“-klici. Častniki tržaške posadke pa so odpravili na dan obletnice po slovesnem banketu brzozjav jubilantu, v kojem so izrazili udanost svojemu vodju.

Odlikovanja. Vsled zaslug pri lanskej koleri so bili odlikovani, in sicer: namestništveni svetovalec in deželni zdravstveni poročevalec pri tržaškem deželnem namestništvu, dr. Albert Bohata, dobil je red železne krone tretje vrste, mestni fizik v Trstu dr. Gíaxa viteški križec Fran Josipovega reda, okrajni zdravnik v Kopru dr. Cesar Radoicovich in okrajni zdravnik v Voloski dr. Ivan Fonda zlati križec za zasluęe s krono, okrajni tajnik v Kopru Alojz Luches, župan v Plominu Matija Tonetti, zlati križec za zasluęe, občinski tajnik v Plominu Jakob Marion sreberni križec za zasluęe. Potem so dobili najvišje priznanje: dvorni svetovalec tržaškega deželnega namestništva Teodor vitez Rinaldini, okrajni glavar v Voloski Viljem vitez Jettmar, magistratni vodja v Trstu Caharija Gandusio, župan v Jelšanah Sebastijan Pipp in občinski svetovalec v Plominu Ivan Dundora. — Dr. Ignacij Hoffmann, stabni zdravnik v pokoji je bil odlikovan z viteškim križcem Fran-Josipovega reda.

Katoličanom tržaško-koperske škofije. Ves katoliški svet tekmuje sedaj v gorečej ljubezni, hoteč vredno in spodobno praznovati preimenitni dan zlatomašništva svojega skupnega Očeta in najvišjega pastirja Leona XIII., ki bodo, ako je volja božja, praznovali 31. decembra t. l. svojo zlato mašo. Ako budi zlata maša najnižjega dušnega pastirja splošno veselje tudi v najmanjši vasi, koliko več radovati mora se ves katoliški svet in udeležiti preimeinitne svečanosti o priliki, ko bode glavar vesoljne cerkve obhajal petdesetletnico svojega posvečenja v mašnika, ter daroval zlato sv. mašo za verne okoličane celega sveta!

In zares, ko je storilo katoliško mesto Bolonja prvi korak s tem, da se je ustanovil tam poseben odbor v ta namen, začelo se je plemenito gibanje po celem katoliškem svetu, in vse se trudi in tekmuje, da bi se pri tej priliki sv. Očetu izrazila srčna voščila in mu izročili milodari udanih ustanov. Tudi v našej domovini, Avstriji, ustanovil se je na Dunaju glavni odbor, kteremu so se pridružili mnogobrojni odseki po raznih škofijah.

Namera (program) postavljena za to priliko v Bolonji in sprejeta od vseh drugih odborov in odsekov ima naslednje točke:

1. Miloščina za zlato mašo sv. Očeta, kot izraz udanosti in srčne ljubezni vernih kristjanov do sv. Očeta;
2. Napotila se bode v Rim posebna deputacija, da pokloni namestniku Kristusovemu voščila in milodare vernikov;
3. Odpošljejo se na razstavo, ki se bo vršila v Vatikanu, raznovrstni izdelki, osobito cerkvena oprava, ki bo služila v pomoč in pospeševanje razširjanja sv. vere po katoliških misijonih.

Ker se je tudi pri nas ustanovil tak odbor, ki ima v svojem krogu najodličnejše meščane, javlja se vernim katoličanom tega mesta in škofije, da je ta odbor postavno ustanovljen, ter ima svoj sedež v škofjevi palači. Ta odbor goji upanje in željo, da se bodo ustanovili tudi drugod po škofiji odseki, ter uljudno vabi, da bi ti odseki, kakortudi posamezne osebe, ki se hočejo udeležiti tega dobrega dela, združili se z njim kot glavnim odborom. Ta odbor pa se obvezuje, da bode udeležnikom javljal vse, kar bodo želeli znati, da se ta namen tem lažje doseže.

Temu naznanilu odbor pridruži željo in upanje, da se bode našlo v Trstu in po celem škofiji obilno število gospej in gospodičin, ki bodo z nježnimi rokami pletle in pripravljale vsake vrste cerkvenega kinča, perila in druge, za službo božjo potrebne oprave, katero bodo sv. Oče darovali misijonarjem, ki s trudom in gorečnostjo oznanjujejo sv. vero nevernikom v daljnih krajih sveta.

Vrhu tega pa se obrača škofijski odbor zaupljivo do odličnih meščanov, naj bi ga blagovolili podpirati s kolikoršnim denarnim doneskom, da se more ovršiti dragocena tkanina posnemajoča imeniten mozaik, ki se nahaja v stolni cerkvi sv. Justa v Trstu, katero delo so podvzele najodličnejše gospe našega mesta, ter ga bodo poslale na razstavo v Rim z drugimi izdelki, ki se bodo poklonili sv. Očetu. — Doneski se bodo lahko oddajali ali odboru samemu v škofjevi palači, ali posameznim odborovim udom ali po zakristijah mestnih cerkvá, kjer se bodo sprejemali v nalašč zato napravljene škrinje vsi tudi najmanjši doneski.

Škofijski odbor želi in pričakuje, da bi se na več krajih škofije ustanovili odseki z istim dvojnim namenom, namreč napraviti kako cerkveno opravo za katoliške misijone ali v drug namen po želji dotičnih odsekov, ki zamorejo tudi sami zase poslati svoje darove v Rim. Prosimo pa te odseke, naj bi nam blagovolili naznaniti vsaj do srede maja, kaj da mislijo poslati na vatikansko razstavo; kajti do konca Marijinega meseca bode moral ta škofijski odbor dotičnim načelnikom naznaniti velikost prostora, kojega bi potrebovala naša škofija na vatikanski razstavi.

Škofijski odbor ni le pripravljen — marveč želi dati odsekom vsako potrebno razjasnilo, da zamorejo vsi verni kristjani naše škofije izraziti svoje sočutje in ljubezen do sv. Očeta Leona XIII.

Trst, 29. marca 1887.
O d b o r: Alber de Glanstaetten dr. Avgust, komendator, predsednik. Albori Ivan vitez, podpredsednik. Clescovich Spiridon, komendator, podpredsednik.

Bersenda Ivan — Dodmasei Peter — Dragovina Edvard, komendator. — Ferra dr. Hektor, vitez — Loser dr. Ivan, vitez — Machlig Felix, vitez — Porenta dr. Karol, komendator — Rossetti Pasquale, vitez — Safret Martin — Sterk Andrej, stolni dekan — Tommasini dr. Anton, vitez — Verona Blaž, vitez — Vidich Jože, veliki trgovec.

„Jour-fix“ tržaškega „Sokola“ v soboto 23. t. m. je bil dobro obiskovan in jako animiran; posebno dopadalo se je petje in še prav posebno mešan zbor. Mnogo smeja je obudila kineska godba pod vodstvom kapelnika Kang-Ring-Singa. Pohvaliti nam je to „nobel“ godbo še posebno za to, ker je vse, kar je od poslušalcev nabrala, namreč gld. 10.70 podarila društvu sv. Cirila in Metoda, kar pri naših domačih navadnih godcih ni ravno v navadi.

Tržaške novosti:

Nesreča na morju. V soboto je prispel v Trst parnik „Zaire“ angleškega društva „Baily and Seetham“, obložen z žigicami, usnjem, špiritom itd. — V nedeljo proti polnoči je opazil poveljnik kapitan John Grant, oženj v spodnjih skladiščih in takoj klical pomoči. Parnik „Audax“ je remorkiral goreči „Zaire“ iz nove luke na prsto morje, kjer so ga stavili pod vodo. Po dolgem trudu se je posrečilo oženj zadušiti, vendar pa je nastala škoda ogromna, dasiravno se danes

iznos še določiti ne more. — Oženj je nastal menda uže na poti proti Trstu.

Nesreče. Težak Anton Brunek je v pondeljek padel z voza pred kavarno Fabris in kolesa so mu šla čez noge. Odnesli so ga v bolnico. Tudi 10-letni Ivan Pontoni je v ulici Raffinerija padel z voza in si močne butico pobil. Spravili so ga na dom. — 5-letni sin g. Ivana Perhauca je padel včeraj opoldne v morje. Priskočil mu je brzo v pomoč vrli težak Vincenc Martelanc, ter otroka rešil gotove smrti.

Policijsko. V cerkvi sv. M. Magdalene zgornje je ukradel nek brezbožen tat nekaj ženski svilnat dežnik, vreden 6 gld. Natakarku Edvardu K. je ukradel nepoznat tat obleke, vredne 20 gld. Kurileu Henriku A. pa je odnesel nek dober prijatelj 40 gld. gotovega denarja. 15-letni mesarski učenec Viktor T. je ukradel v nedeljo na parniku „Quieto“ omot vozni listov; vozil se gotovo ne bode, kajti spravili so ga takoj pod ključ. 21-letni Jurij D. se je sprl z neko vlačugo v ulici dell'Olio in jo napadel z nožem; kričanje ponočne „vile“ je privabilo stražarje, koji so vročerkveža zaprli. Težak Franjo Z. je pod ključem, ker je v pijanosti na trgu postaje metal kamenje na mimogredoče.

Oženj. V soboto ob 1/211 uri zvečer je nastal požar v prelnici pamuka v Trziču. Osoblje tovarne je gasilo uprav požrtovalno in temu se je zahvaliti, da se je oženj pogasil. Vendar pa bode nastala škoda iznašala do 10.000 for.

Učiteljsko društvo Sežanskega okraja zboruje dne 5. maja t. l. ob 9. uri v jutro v prostorih narodne šole v Divači s tem le dnevnim redom: 1. Verifikovanje zapisnikovo zadnjega zbora. 2. Kmetijstvo v nadaljnjem tečaju. 3. Kritika o „Fran Kuharčevej pjevanki“. 4. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo in pevovodje. 5. Volitev pregledovalec računov. 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Razni nasveti. 8. Izlet v krasno na novo odprto vilenico Divaško. K obilnej udeležitvi vljudno vabi

ODBOR.

Iz Tomaja piše nam prijatelj: Bil je pri meni vazmene praznike J. profesor bogoslovja iz Celovca, in mi je o českih bogoslovcih pohvalno rekel: „V celovškem semenišču je 12 Čehov; to so uzorni mladenci, krotki, marljivi in polni cerkvenega duha.“ Kaj ne, krasna pohvala. Zato se nadejamo tudi mi, da imajo česki mladenci v Gorškem semenišču prav take kreposti, kakor njih rojaki v C. in kader pridejo v vinograd Gospodov, da bodo goreli za čast Božjo, srečo ljudsko in za svoje zveličanje.

Iz Podgrada nam javijo dne 26. t. m.: Danes Gospod Slavoj Jenko enoglasno za župana izvoljen. Svetovaleci tudi enoglasno in sicer: Andrej Vičič, Anton Sadič, Ivan Tomažič, Fran Božič, Tome Meršnik in Anton Zadkovič. To je zmaga prave narodne stranke.

Denašnej številki smo priložili zopet lepo število „rudečih listkov“ onim gospodom naročnikom, kateri so z naročnino vkljub naših prošenj zaostali. — Opominjamo tedaj dotične gospode zopet, da nas blagovolijo v našem težavnem poslu podpirati, namesto nam pripravljati zaprek.

Sušenje ljubljanskega močvirja. 20. t. m. so začela v Ljubljani posvetovanja radi presušnja močvirja. Sprejet je bil načrt višjega inženirja Podhagskyja, po katerem bi se imela voda močvirja odpeljati po ljubljani. Stroški so proračunani na lepo svoto 1.800.000 gld.

Nova razdelitev časa. V Wiesbadnu je nedavno izdal J. Moder knjižico, v kateri je priporoča decimalno uro. Ta njegov predlog pride v pretres v mejnarodnej konferenci v Nizzi. On predlaga: dan naj ima 10 ur, vsaka ura 10 dekad, vsaka dekada 10 minut, vsaka minuta 10 sekund in vsaka sekunda 10 zobcev. Dan se tedaj razdeli v 100.000 delov, mejtem, ko jih ima zdaj 86.400 (sekund). Po tem načelu se je napravila ura v Wiesbadnu. G. Moder predlaga tudi, naj se leto razdeli v 10 mesecev in sicer tako, da bi se meseci vrstili po 37 in 36 dni; on meni, da se to načelo sčasoma sprejme in uvede, če tudi najde mnogo nasprotja.

Nesreča na morju. Parnik „Bahia“ se je vsled trčenja z drugim parnikom na braziljskem obrežji razbil; 70 osob je utonilo.

Zanimiv je oglas sreče, katerega objavlja v današnjem številku Samuel Heckscher senr. v Hamburgu. Ta trdka se je odlikovala vedno po svojem točnem in poštenem izplačevanju dobljenih dobitkov tukaj in v bližnjih pokrajinah, da moremo vsacega opozoriti uže na temu more na njegov današnji oglas.

